

ZYGMUNT ŁUPINA

ur. 1929; Obrocz

Miejsce i czas wydarzeń	Zamość, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", dzieciństwo, szkolnictwo, okupacja niemiecka, szkoła powszechna

Szkoła powszechna im. Królowej Jadwigi w Zamościu w okresie okupacji

Zostaliśmy sami z mamą. Zresztą wojna nas rozproszyła. Mama nie mogła nas utrzymać. Poszliśmy, oprócz najmłodszej siostry, po ludziach: do krewnych lub ja do obcych ludzi. I tak było do końca wojny. Chodziłem dalej do szkoły w Zamościu i w [19]43 roku ją ukończyłem. Przez rok w ogóle nie uczyłem się. Zawsze od momentu, kiedy nauczyłem się czytać, pochłaniałem wszystko. To była moja ulubiona rozrywka. I kiedy koledzy grali w piłkę lub inaczej spędzali wolny czas, ja siedziałem nad książkami. W czasie okupacji czytałem, co mi wpadło do ręki. Dzięki temu miałem dobre wyniki nauki w szkole, bo byłem odcytany.

Moja szkoła, szkoła numer 5 w Zamościu, została wyrzucona ze swoich budynków, tam były koszary żandarmerii polowej niemieckiej, a myśmy się tułali po mieście. W różnych instytucjach, a nawet w prywatnych mieszkaniach mieliśmy pomieszczenia. I pamiętam taki moment, kiedy szkoła mieściła się w dwóch salach przy Kolegiacie Zamojskiej, dzisiejszej Katedrze Zamojskiej, a obok tejże Kolegiaty była siedziba Gestapo zamojskiego, znanego ze swojej aktywnej działalności i okrucieństwa. I kiedy czekałem na lekcje siedząc na murku przykościelnym, widziałem jak z gmachu Gestapo gestapowiec wyprowadzał kobietę. Do dzisiaj mam tę kobietę w oczach. Była ubrana w jakieś drelichowe ubranie i jęczała. Zbita, posiniaczona twarz. On ją prowadził gdzieś, przypuszczalnie do jakiegoś więzienia po przesłuchaniu. Moi koledzy, którzy byli rozbrykanymi kolegami, na ten widok umilkli, a gestapowiec przeprowadził [ją] przed nami w ogóle się z tym nie kryjąc.

Data i miejsce nagrania	2005-03-07, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"